

Guðrun S. Hansen og Ann Elisabeth Joensen:

Fría spælið er altavgerandi fyri trivnaðin

Hóast hópin av virksemi, ítrívum og verkstøðum, leggja leiðararnir á frítíðarskúlanum á Venjingarskúlanum og Eysturskúlanum, Ann Elisabeth Joensen og Guðrun S. Hansen, stóran dent á, at børnini sjálf gera av, hvussu dagurin verður.

- Vit merkja øgiliga væl á børnunum, at tey eru mettað av at verða stýrd gjøgnum allan dagin, siga tær báðar.

- Tæð er av stórum týðningi at kenna okkara egnu karmar, áðrenn vit fara út av stovninum í verkstøð, siga Guðrun S. Hansen og Ann Elisabeth Joensen.

Myndir: Jens Kr. Vang.

Frítíðarskúlin er fyrst og fremst ætlaður forskúlabørnum og børnum í fyrsta flokki.

TURID KJØLBRO

Tær eru ikki komnar til skorin klæði, men hava saman við starvsfólkunum og børnunum sett síni egnu eyðkenni og egna dām á karmarnar um frítíðarskúlan. Guðrun S. Hansen og Ann Elisabeth Joensen, sum ávíkavist eru leiðarar í frítíðarskúlanum á Eysturskúlanum og á Venjingarskúlanum, halda avgjørt, at tað hevur verið ein fyrimunur, at tær eins og hinir leiðararnir á frítíðarskúlanum í Havn, hava havt møguleikan og frælslið til at byggja karmarnar um stovnin upp frá grundini av.

Tað er ymiskt, hvussu ein vanligur gerandisdagur er í frítíðarskúlanum, men felags fyri allar er, at hann byrjar við, at starvsfólkini á frítíðarskúlanum heinta børnini uttan fyri flokshølini á skúlanum. Síðani fer dagurin til ymiskt virksemi, innandura ella uttandura, og eftir klokkan trý verða fyrstu børnini heintað og skúlin letur aftur klokkan fimm.

Størsti munurin á frítíðarskúlanum á Venjingarskúlanum og á Eysturskúlanum er, at frítíðarskúlin á Venjingarskúlanum er leysur av sjálvum skúlanum. Tey halda til í stórum sethúsum í Hornagøtu og børnini verða tí heintað og færd leiðina úr Venjingarskúlanum út í Hornabø. Frítíðarskúlin á Eysturskúlanum heldur til á sjálvum skúlanum í trimum stovum, sum

eru eitt sindur fyri seg. Ann Elisabeth mælir avgjørd til, at stovnar og frítíðarskúlar hugsa meiri um at hava smærri eindir til børnini í framtíðini.

Uppi í tíðini

Starvsfólkunum nýtast ikki at stúra fyri, at hugskotini vanta í f gerandisdegnum, tí børnini eru ófør sjálf at koma við hugskotum um, hvat tey kunnu gera og hvat tey hava hug til. Tað heilt stóra í hesum døgum í frítíðarskúlanum á Eysturskúlanum er hávar og alt sum hevur samband við hæv. Tað kemst av, at børnini hava sæð eitt sjónband um hæv og verðina, hann er ein partur av.

- Vit hava eisini ætlanir um at arbeiða meiri við náttúruni og greiða børnum frá, hvussu alt hongur saman, sigur Ann Elisabeth Joensen.

Starvsfólkini á frítíðarskúlanum hava júst verið á skeiði í Nólsoy, og haðani komu nógvar hugskot, sum frítíðarskúlarir kunnu gera nýttsu av.

Bæði Guðrun og Ann Elisabeth leggja stóran dent á at byggja ein fastan og tryggan karm um máltíðirnar, og vanliga verður dvølt leingi til borðs. Í lútni er tann heilt stóra dillan millum børnini í Hornagøtu at spæla stillaspæl og metið í lútni er seks minuttir.

- Fría spælið er altavgerandi fyri trivnaðin hjá børnunum. Tey eru ikki nógvar fyri at skulu nakkað ávíst alla tíðina. Teimum dāmá nógvar

betri at ráða sjálf yvir, hvat tey gera og so istaðin hava vit nógvar tilboð til børnini, sum tey kunnu tekna seg til, eitt nú verkstøðið í kjallarunum, at spæla bólt á vøllinum, at vera í fimleikarhøllini á Háskúlanum og á verkstøðunum á Háskúlanum. Vit hava eitt fólk, sum burturav tekur sær av at hava ítrótt við børnunum. Tað er kortini soleiðis, at eru tey farin í gongd við okkurt ávíst, skulu tey gera seg lídug. Børnini eru mettað av at verða stýrd gjøgnum allan dagin og tað merkja við øgiliga væl á teimum. Tí er tað hent hjá okkum at hava eina hús við nógvar smáum rúmunum, har børnini kunnu vera uttan stórvegis íblending frá vaksnum. Tey hava brúk fyri at vera fyri sjálf, tey eru troyst av, at ov nógvar verður fyriskipað, sigur Ann Elisabeth.

Børnini verða spurð, hvat tey hava hug til. Og hugskotini frá teimum eru ofta góð. Hava tey hug at spæla kriggi ein dag sleppa tey tað, sigur Guðrun.

Trygd, dygd og virksemin

Arbeiðssetningurin hjá frítíðarskúlanum er trygd, dygd og virksemin. Skúlin leggur áherslu á, at barnið veksur upp í einum tryggum og mennandi umhvørvi, har tað hevur møguleika at menna seg á øllum økjum.

Málið hjá frítíðarskúlanum er at børn eftir loknan skúladag innan tryggar

karmar og undir uppsýni og vegleiðing av vaksnum kunnu stimbrast og mennast sálarliga, sosialt, handaliga og rørsluliga. Í gerandisdegnum verða tær neyðugu umstøðurnar skaptar fyri at bæði børn og foreldrar kenna seg trygg.

- Foreldrin vita altíð, hvat av starvsfólkunum tey kunnu venda sær til, tí starvsfólkini hava ábyrgdina av einum ávisum bólk. Tað er eisini ein uppgáva hjá starvsfólkunum at halda eyguni við hesum børnunum, um tey stóðast og slíkt, sigur Ann Elisabeth.

- Vit ganga høgt uppi, at um vit fara út um skúlan, eru altíð fleiri starvsfólk við júst við trygdini fyri eygað, sigur Guðrun.

Í neyðum samstarvi við heim og skúla verður eitt dygdargott umhvørvi skapt fyri heildina og tað einstaka barnið. Hóast stórar dentur verður lagdur á, at barnið sjálvt kann gera av, hvat tað fæst við, verður dentur lagdur á, at gerandisdagurin er fjølbroyttur og at børnini hava møguleika á ein skapandi og mennandi hátt at royna seg.

- Vit hava havt trý ymisk evnisarbeiði í síðstuni, ein bólkur hevur arbeitt við evninum fjøra, ein við ull og ein við ítrótti og regluspælum. Bólkarnir hava arbeitt tveir tímar í tveir dagar, um vikuna í triggjar vikur. Og børnini ganga øgiliga høgt upp í hetta, til dømis í ullararbeiðinum hava tey verið við frá grundini, líka

frá tí fyrsta sum skal gerast við ullina til tað lídna úrslitið, sigur Guðrun.

Av nýggjum á hvørjum ári

Av tí, at frítíðarskúlaskipanin sum er bert røkkur til forskúlabørn og børn í 1. flokki er stór útskiifting av børnum á hvørjum ári. Og tað er bæði gott og ringt. Guðrun Hansen heldur, at frítíðarskúlin átti at fevnt um børn í øðrum flokki eisini.

- Tá ið forskúlarir byrja á hvørjum skúla verða børnini í skipanini í tvey ár og tað er nógvar betri fyri tey, sigur Guðrun.

Í frítíðarskúlanum í Hornagøtu eru 11 børn úr øðrum flokki, men fimm standa á bíðilista at sleppa inn.

- Hesi, sum ikki eru sloppin inn, hava ilt við at skilja, hví tey ikki eisini kunnu vera við. Vit siggia tey hvønn dag í skúlanum, tá ið vit heinta børnini. Við hvørt koma tey á vitjan og fáa millummála saman við børnunum. Men tað er sjálvandi øgiliga óheppið, at tey ikki sleppa upp í part, sigur Ann Elisabeth.

Vantandi samskipti

Frítíðarskúlin í Havn er framvegis eitt nýtt fyrirbrigdi og sum samskiparin av skúlanum sigur í blaðnum í dag, er nógvar eftir, áðrenn komið er á mál. Sum leiðarar á tveimum frítíðarskúlanum hava Guðrun og Ann Elisabeth verið sjónarvitni til ymsar trupulleikar, ið kundu verið sloppin undan, um samskiptið var betri og fyrireikingarnar til frítíðarskúlan somuleiðis.

- Vantandi samskipti millum frítíðarskúlan og skúlan, ið børnini hoyra til, hevur verið ein trupulleiki. Knappliga kom frítíðarskúlin inn á sjálvan skúlan og broytti og bygd um uttan at lærarnir ella skúlin vistu av nógvar. Frítíðarskúlin varð kroystur niður yvir skúlan, og skúlin hevði ongan avgerðarrætt. Hesar trupulleikarnir eru nú løystir, sigur Guðrun.

- Tað eigur ikki at koma óvart á politikararnar, at

barnatalið er so høgt í dag. Men vit hava sæð, at teir als einki innlit hava í frítíðarskúlan. Als einki forarbeiðið og ongar fyrireikingar eru gjørdar viðvíkandi frítíðarskúlanum, hann varð knappliga veruleiki og tjumsaður inn í nógvar holi uttan nakrar áskriftir um nakkað sum helst, sigur Ann Elisabeth.

Verkstøð

Bæði frítíðarskúlin á Eysturskúlanum og Venjingarskúlanum eru í teirru hepnustøðu, at hølini rúma børnini í skipanini. Men fyri at hvør frítíðarskúli kann taka ímóti enn fleiri børnum verða verkstøð skipað. Verkstøðini eru ætlað sum tilboð til børnini, har arbeitt verður við einum evni eitt ávíst tíðarskeið. Arbeiðið er málrættað, men kortini verður ikki so nógvar miðað eftir at røkka ávisum úrslitum, men heldur at geva børnum eitt gott og áhugavert upplivisi.

Ætlanin er so, at frítíðarskúlarir skulu samstarva um verkstøðini og brúka tey upp á skift. Hetta er ein háttur at fáa fleiri børn inn í frítíðarskúlarir, men bæði Guðrun og Ann Elisabeth halda, at tað kann verða óheppið um satsað verður ov nógvar verkstøðini.

- Tað er av stórum týðningi at kenna okkara egnu karmar, áðrenn vit fara út av stovninum í verkstøð. Verður skipað fyri ov nógvar verkstøðum kann avleiðingin vera, at børnini fara at reika um allan byin. Tá koma vit til tað, at vit verða noyðd at siga við børnini, at tey hava einki val, men skulu til hatta ella hitt, sigur Guðrun.

Óg Ann Elisabeth tekur undir við Guðruni.

- Eg siggi fram til at fáa ein stovn, sum nógvar tøvur óheft av verkstøðum. Verkstøðini eiga at vera tilboð, ikki tvingisli. Tað skapar ov nógvar tvístøður. Tað er skeivt at loysa hólstrupulleikarnar við at skipa fyri ov nógvar verkstøðum. Verkstøðini eiga ikki at vera orsakað av vantandi hølum, men heldur sum eitt tilboð, sigur Ann Elisabeth.